

[Sigsgaard.]

Monroedoktrin fra 1823, der fastslog hele den vestlige halvkugle som USAs interesse-sfære og advarede europæiske magter mod at krænke denne politisk eller militært, og til Truman-doktrinen fra 1947, der fastslog, at USA ville anvende al sin styrke på at forhindre kommunismens fremmarch.

Tesen om fredelig sameksistens markerer Sovjetunionens ønske om at opretholde verdensfreden for enhver pris, samtidig med at den udøver et uindskrænket herredømme over det, der kaldes det socialistiske stats-samfund. Warszawapagten og de af USA dominerede pagtsystemer er blevet redskaber for de to store magters stræben efter at dominere hver sin del af verden. Et medlem af Warszawapagten har ikke længere nogen garanti for sin suverænitet eller territoriale integritet. Når Sovjetunionen har kunnet samle andre medlemmer af pagten til intervention i et af medlemslandene én gang, vil det også kunne ske igen. Hverken Rumænien eller Jugoslavien kan føle sig sikre imod, at Sovjetunionen i fremtiden skulle finde det nødvendigt at komme til „broderlig assistance“, som Gromyko i FN betegnede interventionen i Tjecoslovakiet.

Som yderligere konsekvens af interventionen og USAs stiltiende godkendelse af den er der opstået fare for, at Cuba er blevet prisgivet USAs nåde. Samtidig med at Sovjetunionen gang på gang forsikrer om sin vilje til samarbejde med de vestlige magter, insisterer den på sin vilkårlige ret til at knuse et forsøg på at opbygge et socialistisk demokrati i Tjecoslovakiet, og dette har ikke skabt øget spænding mellem de to blokke. Der har ikke været nogen reel uro på regeringsplan i NATO-landene, kun symbolske forsøg på at styrke NATO, men invasionen har i høj grad mindsket håbet om at opbygge en virkelig europæisk fredsordning bygget på de enkelte nationers fri ret til selvbestemmelse og selvudfoldelse.

Interventionen i Tjecoslovakiet har forårsaget et dybtgående tilbageslag for hele den internationale socialistiske bevægelse. 50 år efter den russiske revolution står vi nu over for den mulighed, at socialistiske lande skal komme i væbnet konflikt med hinanden. Det ville være et uhyre slag for alle socialister, også for dem, som ikke identifi-

cerer sig med nogen af de herskende socialistiske systemer.

I alle de vestlige lande er interventionen blevet udnyttet til et fornyet antikommunistisk og antisocialistisk korstog. Resultaterne er ikke udeblevet, hvad valgene i Sverige og Finland tydeligt har vist.

Den alvorligste virkning er dog, at de nationale og sociale befrielsesbevægelser i den tredje verden nu må se i øjnene, at de ikke kan hente nogen materiel basis for deres kamp i Sovjetunionen. Tværtimod må de være forberedt på, at deres kamp vil blive søgt bremsset af USA i stiltiende forståelse med Sovjetunionen. Så meget desto mere er der grund til, at vi i de kapitalistiske lande, socialisterne i de kapitalistiske lande, udviser ubetinget solidaritet med disse bevægelser og vender os imod deres undertrykkere.

Det er først og fremmest USAs politik i Sydøstasien, Latinamerika og andre steder, dets dominans over NATO-partnerne, deriblandt Danmark, og dets indre politiske udvikling, der i dag må give anledning til dyb bekymring; men det er også Sovjetunionens intervention i Tjecoslovakiet, dens ønsker om absolut dominans over sine allierede og dens svigten af forpligtelserne over for tredjelandenes befrielsesbevægelser. De europæiske lande i øst som i vest er i helt uacceptabel grad behersket af supermagterne. Warszawapagten er ikke først og fremmest vendt mod vesten, den er nu til indvortes brug. NATO-pagten er ikke i første række vendt mod Sovjetunionen, den er også til indvortes brug. Supermagterne har tilsyneladende delt verden imellem sig, og nu vil de herske uindskrænket hver i sin del. Det lover ikke godt for de små.

Kjær Rasmussen: Jeg skal ikke opholde mig ved den tjecoslovakiske krise, kun sige, at vores partis stilling var så klar, at den medførte en spaltning af folketingsrepræsentationen på spørgsmålet om mild bebrejdelse eller kraftig afstandtagen over for Sovjetunionen.

Imidlertid har den tjecoslovakiske krise givet vore hjemlige kolde krigere vind i sejlene. Man maler igen i sort-hvidt og påpeger, at en styrkelse af NATO er den eneste sik-